

Beskrivning av förändringar som verksamheter
måste ta hänsyn till i samband med införandet av

Läkemedel - Generisk ordination

Version: 2.1

DokumentID: FB010-beskrivning

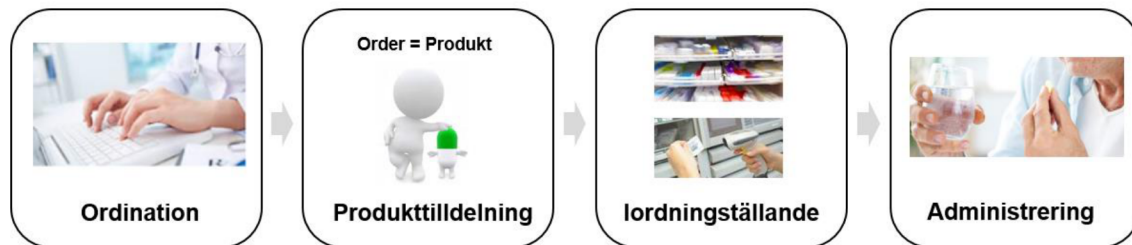
Datum slutfört: 2024-01-19

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Problemformulering	4
3	Beskrivning av förändringsbehovet	4
3.1	Ordination	4
3.1.1	Generisk ordination	4
3.1.2	Ordination med produktnamn i undantagsfall	6
3.2	Produkttildelning	6
3.2.1	Läkemedelsordination tänkt att administreras på avdelning/mottagning	6
3.2.2	Genomförande av manuell produkttildelning	7
3.2.3	Förskrivning av läkemedel på recept	8
3.3	Ordningsställande av läkemedel att administrera på avdelning/mottagning	8
3.4	Administrering av läkemedel på avdelning/mottagning	10
4	Bilaga Exempel på nyttoeffekter	11

1 Sammanfattning

Med generisk ordination avses att läkemedel ordineras med substansnamn. Att läkemedel ordineras generiskt påverkar samtliga arbetsflöden involverande läkemedel; ordination av läkemedel, produkttilldelning, iordningställande av läkemedel samt administrering av läkemedel.

! Att tänka på inför implementering av SDV:

 Ordination	Den som ordinerar läkemedel: • Lär om - ordinera generiskt* • Tänk om – det är totaldosen som ska anges (inte styrka och antal enheter).
 Produkttilldelning	Produkttilldelning görs av farmaceuter anställda inom respektive förvaltning. Om farmaceut inte har hunnit med att produkttilldela gör sjuksköterska göra det i samband med iordningsställande/ administrering.
 Iordningställande	Den som iordningsställer läkemedel: • lär om, läkemedelsordinationerna presenteras generiskt* Sortera om i bokstavsordning efter substansnamn i läkemedelsförråden - läkemedlen presenteras generiskt i SDV.
 Administrering	Den som administrerar läkemedel: • Lär om, läkemedelsordinationerna presenteras generiskt*

*substansnamn istället för produktnamn

2 Problemformulering

Regiondirektören tog 2018-10-22 ett beslut om att införa generisk ordination i samband med att SDV införs¹. Detta beslut fattades för att det är så SDV används av andra klienter, för att underlätta vid ordination och administrering (på sikt) samt som en förberedelse inför ett framtida nationellt införande. Generisk ordination kommer att tillämpas som huvudregel, men det finns undantag där generisk ordination inte är möjligt.

I nuläget ordinerar läkemedel med produktnamn, beredningsform, styrka/volym samt antal enheter. Vid generisk ordination ordinerar istället substans, beredningsform samt totaldos.

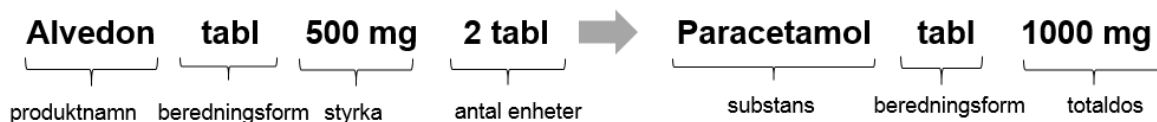

Bild 1 Hur läkemedel ordinerar i nuläget samt hur läkemedel kommer att ordinerar i SDV.

Att läkemedel ordinerar generiskt påverkar samtliga arbetsflöden involverande läkemedel; ordination av läkemedel, produkttilldelning, iordningställande av läkemedel samt administrering av läkemedel. Alla verksamheter som hanterar läkemedel samt alla yrkeskategorier som hanterar läkemedel; företrädesvis läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, farmaceuter samt tandläkare, påverkas.

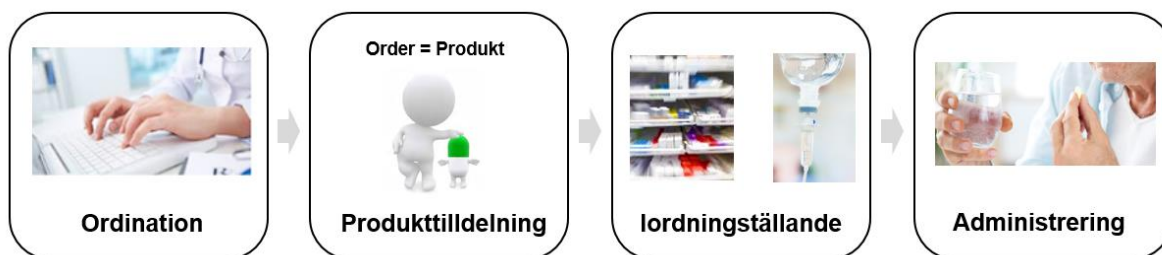

Bild 2 Arbetsflöden som påverkas av att generisk ordination införs.

3 Beskrivning av förändringsbehovet

I samband med att SDV införs kommer generisk ordination att införas som huvudregel.

Alla verksamheter där läkemedel ordinerar/förskrivs, administreras och iordningställs påverkas av denna förändring. Alla yrkeskategorier som är involverad i ordination/förskrivning samt hantering av läkemedel; företrädesvis läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, farmaceuter samt tandläkare, påverkas.

3.1 Ordination

3.1.1 Generisk ordination

För ordinatören innebär det en stor förändring vid ordination av läkemedel. I nuläget ordinerar läkemedel med produktnamn, beredningsform, styrka/volym samt antal enheter. Vid generisk ordination ordinerar istället substans, beredningsform samt totaldos.

¹ RD-Beslut Generisk ordination

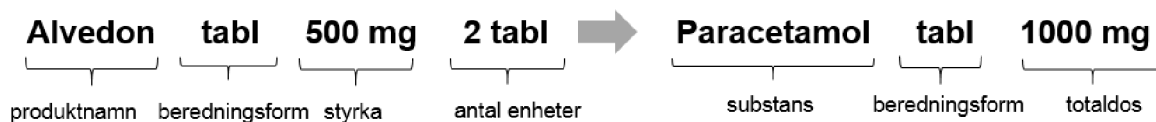

Bild 3 Hur läkemedel ordineras i nuläget samt hur läkemedel kommer att ordineras i SDV.

Den som ordinerar läkemedel behöver dels lära om och ordina generiskt (substansnamn istället för produktnamn), dels tänka om att det är totaldosen som ska anges (inte styrka/volym samt antal enheter).

! Tänk på:

Den som ordinerar läkemedel:

- Lär om - ordina generiskt (substansnamn istället för produktnamn)
- Tänk om – att det är totaldosen som ska anges (inte styrka/volym och antal enheter)

Ett sätt att underlätta övergången till generisk ordination är att använda de ordinationsmallar som finns i SDV. Ordinationsmallar finns byggda för läkemedel som vanligen ordinerar i de doser som vanligen används och rekommenderas.

Exempel på ordinationsmall: paracetamol (500 mg, Oralt, Tabl, x4, Ex: Alvedon, Oparap, Panodil)

3.1.1.1 Ordination av läkemedel att administrera på avdelning/mottagning

Initiera läkemedelsordinationen genom att söka på substansnamnet och välj lämplig ordinationsmall.

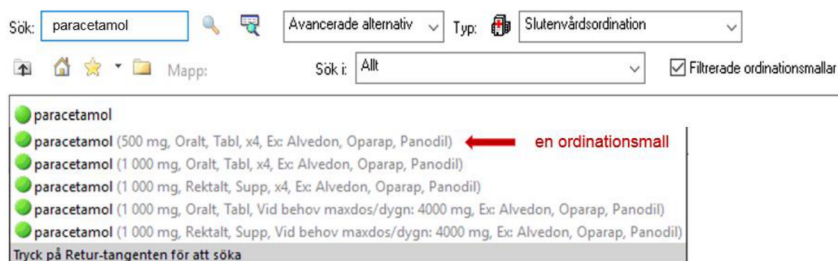

Bild 4 Generisk ordination av paracetamol för läkemedel att ge på avdelning/mottagning. Ordinationsmallarna är markerade med grå text.

Om det saknas en ordinationsmall som motsvarar den planerade ordinationen går det bra att använda en befintlig ordinationsmall och göra justering i denna. Ordinationsmallarna möjliggör att det går snabbt att ordina läkemedel.

För de substanser som har ordinationsmallar kommer det även att vara möjligt att söka på produktnamnet och få upp en generisk ordinationsmall.

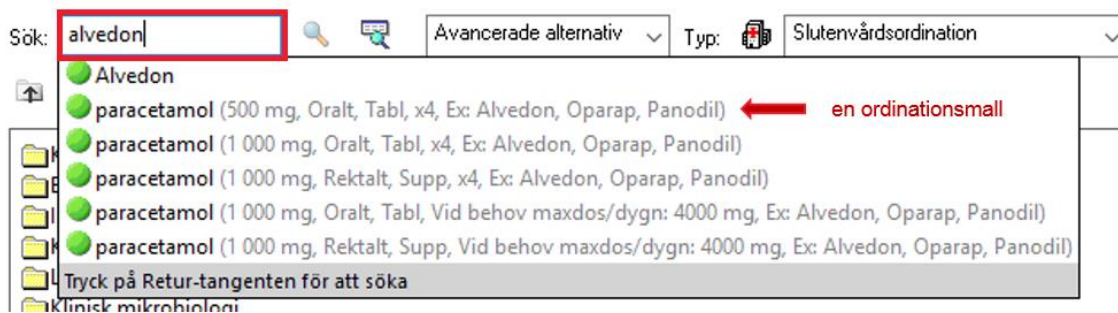

Bild 5 Vid sökning på produktnamnet Alvedon för ordinationer till patient på vårdavdelning visas de generiska ordinationsmallarna för paracetamol. Ordinationsmallarna är markerade med grå text.

3.1.1.2 Förskrivning av läkemedel på recept

Även förskrivning av läkemedel på recept i SDV initieras generiskt som huvudregel. Förpackning, inkluderande produktnamn väljs först i ett andra steg.

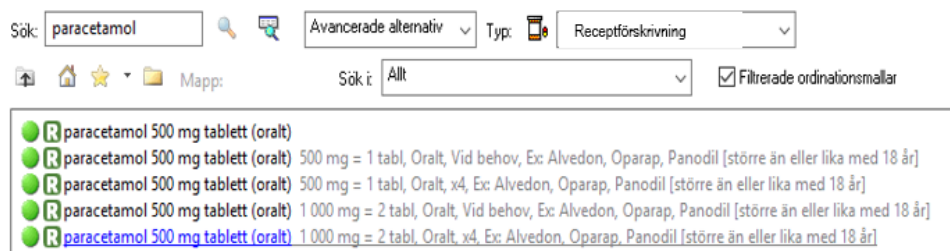

Bild 6 Förskrivning av läkemedel på recept initieras generiskt.

3.1.2 Ordination med produktnamn i undantagsfall

I undantagsfall är det inte möjligt att ordinera generiskt. Vilka läkemedelsgrupper som behöver ordinerats med produktnamn kan komma att variera över tid. Anledningar till att ordination behöver ske med produktnamn är exempelvis regulatoriska krav (ex licensläkemedel), att storleken på påsen behöver framgå (ex dialysvätskor, lösningar för parenteral nutrition), att typen av penna/inhalationshjälpmedel behöver framgå (ex insulin, inhalationspulver) och att substansnamnet är otydligt (ex mjukgörande medel, tårsubstitut). Läkemedelsrådet beslutar vilka läkemedelsgrupper som ska undantas. För de produktnamn som har ordinationsmallar kommer det även att vara möjligt att söka på substansen och få upp motsvarande ordinationsmallar.

3.2 Produkttilldelning

3.2.1 Läkemedelsordination tänkt att administreras på avdelning/mottagning

I SDV finns det en orderkatalog samt en produktkatalog. Innan läkemedlet kan iordningsställas och/eller administreras behöver läkemedelsordinationen matchas med en produkt. Med produkt avses i SDV substans, beredningsform och styrka/volym, exempelvis paracetamol tabl 1000 mg. Produkttilldelningen sker i merparten av fallen automatiskt av SDV utifrån förutbestämda principer när ordinatören signerar läkemedelsordinationen. För avdelningar som har dosdispenserade läkemedel (PID) kommer i första hand produkter som finns i PID att tilldelas, och i andra hand kommer produkter som finns i basförrådet att tilldelas.

I de fall som SDV inte automatiskt hittar en produkt, måste produkten tilldelas manuellt.

Orderkatalog

Produktkatalog

Produktval

Order	matchar	Produkt		Automatiskt
Order	matchar INTE	Produkt		Manuellt

Bild 7 Produkttilldelning

Om produkt behöver tilldelas manuellt tänds mortelsymbolen framför ordinationen i läkemedelslistan.

Mortelsymbol:

Ordinationer: Läkemedelslista					
Visa: Alla aktiva ordinationer All Active Medications					
Visa fler ordinationer					
	Status	Ordinationsnamn	Information	Start	Stopp
Kontinuerliga infusioner					
	Ordinerad	ceftriaxon 1 g, tillsats 1000 mg + natriumklorid 9 mg/mL, injektion/infusion 1 mL	1,000 mL, Intravenöst, Lösning. Orsak: test, Adm.tid: 2 h, Påbörjas: 04/16/21 14:14:00	2021-04-16 14:14	

Bild 8 Mortelsymbolen tänds framför läkemedelsordinationen då produkttilldelning behöver ske manuellt. När produkttilldelning har genomförts släcks symbolen.

3.2.2 Genomförande av manuell produkttilldelning

I första hand kommer produkttilldelningen att genomföras av farmaceut. Produkttilldelande farmaceuter kommer att vara anställda på sjukhusförvaltningarna, och respektive sjukvårdsförvaltning bestämmer själv hur det organiseras. Om farmaceut inte har hunnit med att produkttilldela innan sjuksköterska ska iordningställa läkemedlet, finns det möjlighet för sjuksköterska att göra det i samband med iordningsställande/administrering. Då sjuksköterska tilldelar produkt gäller tilldelningen endast för det enstaka administreringstillfället.

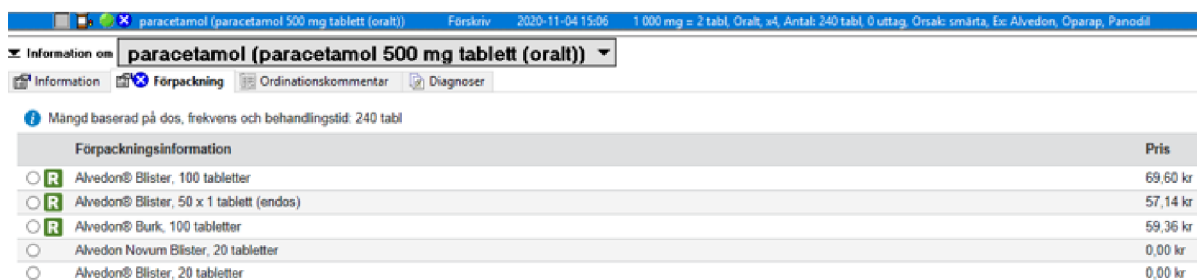
I de fall där produkttilldelning blir aktuellt inom primärvården kommer detta att utföras av sjuksköterska.

Tänk på:

- Produkttilldelning görs av farmaceuter anställda inom respektive förvaltning.
- Om farmaceut inte har hunnit med att produkttilldela gör sjuksköterska det i samband med iordningsställande/administrering.

3.2.3 Förskrivning av läkemedel på recept

Förskrivning av läkemedel på recept initieras generiskt i SDV, och i ett andra steg tilldelar förskrivaren produkt genom att välja förpackning.

Förpackningsinformation	Pris
☐ R Alvedon® Blister, 100 tabletter	69,60 kr
☐ R Alvedon® Blister, 50 x 1 tablett (endos)	57,14 kr
☐ R Alvedon® Burk, 100 tabletter	59,36 kr
☐ Alvedon Novum Blister, 20 tabletter	0,00 kr
☐ Alvedon® Blister, 20 tabletter	0,00 kr

Bild 9 Vid förskrivning av läkemedel på recept steg väljs läkemedelsförpackning, inkluderande produktnamn, i ett andra steg. Rekommenderade läkemedel, markerade med R, hamnar överst i listan med förpackningar att välja på.

3.3 Iordningsställande av läkemedel att administrera på avdelning/mottagning

Iordningsställande sker på avdelning och mottagning då läkemedel administreras på enheten. För den som iordningställer läkemedel innebär det en stor förändring då generisk ordination införs. Eftersom läkemedlet har ordinerats generiskt kommer läkemedelsordinationen presenteras generiskt i samband med att läkemedlet iordningsställs. I iordningsställandevyn presenteras produkten (substans, beredningsform och styrka/volym) samt antalet enheter (exempelvis antal tabletter) motsvarande läkemedelsordinationen när produkttilldelning har skett.

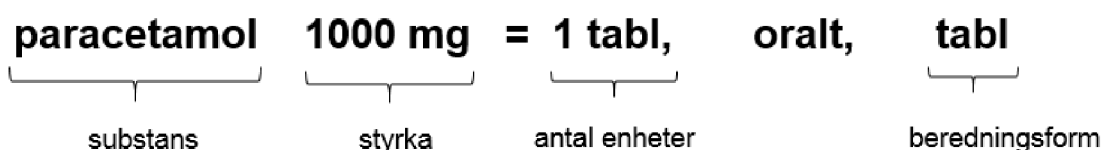

Bild 10 Schematisk bild över hur läkemedelsordinationen presenteras i iordningsställandevyn

Tänk på:

Den som iordningställer läkemedel:

- Lär om, läkemedelsordinationerna presenteras generiskt (substansnamn istället för produktnamn)

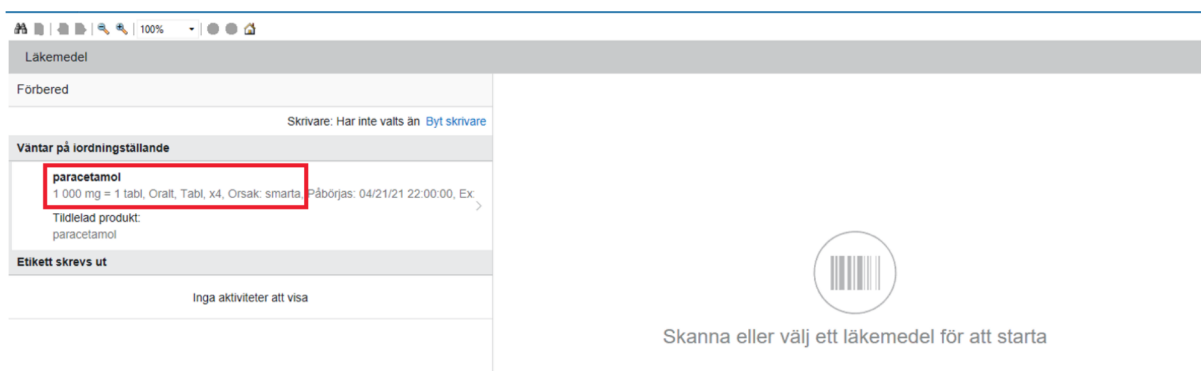

Bild 11 Exempel på hur en generisk ordination presenteras i iordningsställandevyn.

I iordningställandevyn finns även information om läkemedlet finns i PID-påse, i enhetens basförråd eller i annat basförråd. Till första utrullningen av SDV finns det inte en koppling till läkemedel utanför basförråden.

Bild 12 I iordningsställande vyn presenteras var läkemedlet finns.

Idag sorteras läkemedelsförråden i bokstavsordning efter produktnamn eller efter ATC-kod. Eftersom läkemedlen i iordningställandevyn i SDV kommer att presenteras generiskt rekommenderas att läkemedelsförråden sorteras om i bokstavsordning efter substansnamn. Detta i syfte att underlätta för sjuksköterskan att enkelt hitta läkemedlet.

Bild 13 Läkemedelsförrådet sorteras i bokstavsordning efter produktnamn respektive efter substansnamn. I syfte att underlätta för sjuksköterskan att enkelt hitta läkemedel när SDV införs rekommenderas att förråden sorteras efter substansnamn.

Tänk på:

- Sortera om i bokstavsordning efter substansnamn i läkemedelsförråden - läkemedlen presenteras generiskt i SDV.

I samband med iordningställandet sätts etiketter på de läkemedel som iordningsställs. Även etiketten kommer att innehålla information om den generiska ordinationen.

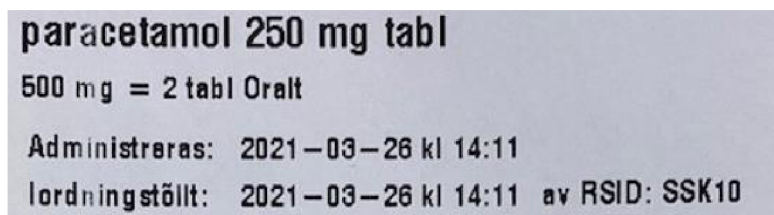
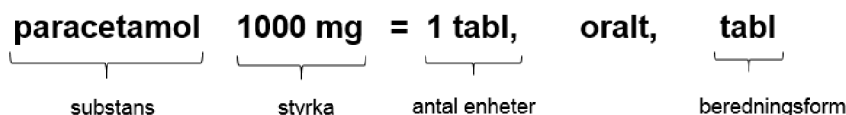

Bild 14 Schematisk bild över en läkemedelsetikett för läkemedel som är tänkt att administreras på enheten. Etiketten innehåller information om produkt (substans, beredningsform, styrka dvs paracetamol 250 mg tabl) samt antal enheter (tabletter, dvs 2 tabl)

3.4 Administrering av läkemedel på avdelning/mottagning

För den som administrerar läkemedel innebär det en stor förändring att generisk ordination införs. Eftersom läkemedlet har ordinerats generiskt kommer läkemedelsordinationen presenteras generiskt i samband med administrering av läkemedel. I läkemedelsadministreringsvyn presenteras produkten (substans, beredningsform och styrka/volym) samt antalet enheter (exempelvis antal tabletter) motsvarande läkemedelsordinationen när produkttilldelning har skett.

! Bild 15 Schematisk bild över hur läkemedelsordinationen presenteras i administreringsvyn

Tänk på:

Den som administrerar läkemedel:

- Lär om - läkemedelsordinationerna presenteras generiskt (substansnamn istället för produktnamn)

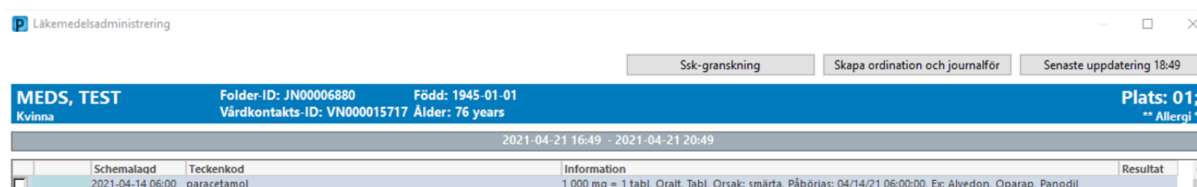

Bild 16 Exempel på hur en generisk ordination presenteras i läkemedelsadministreringsvyn.

Även etiketter på tidigare iordningsställda läkemedel kommer att innehålla information om den generiska ordinationen, **Bild 14**.

4 Bilaga Exempel på nyttoeffekter

4.1 Inledning

Den omställningen som Region Skåne genomgår för att kunna nå önskade effektmål möjliggörs med systemet SDV och de principer SDV bygger på. Avsikten med att exemplifiera nyttoeffekter är att de ska kunna användas som diskussionsunderlag och stöd i arbetet med att identifierade nyttor och effektmål i och med SDV.

Exempel på nyttoeffekter har identifierats som konsekvens av respektive princip som den gemensamma IT-miljön Skånes digitala vårdssystem (SDV) grundar sig på. Nyttoeffekterna har klassificerats inom följande områden:

- Kvalitet
- Tidsaspekt personal
- Tidsaspekt patient
- Arbetsmiljö
- Kostnader

4.2 Lista av exempel på identifierade nyttoeffekter

4.2.1 Standardisering

PRINCIP	KAPITEL	NYTTOEFFEKT	NYTTA	MÅLOMRÅDEN RS BUDGET ATTRAKTIV ARBETSGIVARE
STANDARDISERING	2	Genom att införa generisk ordination av läkemedel i SDV är alla verksamheter inom Region Skåne väl förberedda för ett framtida nationellt införande.	Kvalitet	Använd kompetensen rätt

4.2.2 Strukturerad dokumentation

PRINCIP	KAPITEL	NYTTOEFFEKT	NYTTA	MÅLOMRÅDEN RS BUDGET ATTRAKTIV ARBETSGIVARE
STRUKTURERAD DOKUMENTATION	3.1.1.1	I SDV finns sk Ordinationsmallar för alla substanser. Dessa gör att det går snabbt att ordinera läkemedel. För de substanser som har ordinationsmallar kommer det även att vara möjligt att söka på produktnamnet och få upp en generisk ordinationsmall.	Tidsaspekt Personal	Använd kompetensen rätt